

OSNIVANJE ŠAH KLUBA „HERCEG-NOVI“

Završio je Drugi svjetski rat. Mladi se vraćaju iz ratnih jedinica. Počinje obnova. Entuzijazam prožima mlađe generacije. Život se polako vraća u mirnodopske tokove. Organizuju se radne akcije. Stvaraju se uslovi za masovan sportski i kulturni život. Obnavljaju se sportski klubovi i stvaraju novi. Omladinska organizacija organizuje raznovrsna takmičenja u školama, selima i mjestima. U organima vlasti osnivaju se organi zaduženi za sport. Nova organizacija vlasti, srezovi i mjesni odbori, pored obnove imaju obavezu da organizuju sportski život. Bez obzira na skromna materijalna sredstva, stvara se novi kvalitet u sportu. Ipak prošlo je nekoliko godina od završetka rata da bi se stvorila infrastruktura neophodna za sport i organizacioni oblici kojima se povezuju sportske aktivnosti u klubove, saveze. Referenti za sport u svim organima vlasti prestaju sa radom i prenose svoja ovlaštenja na sportske saveze.

Tako je bilo i sa šahom. Najprije imamo Fiskulturni savez Crne Gore i Fiskulturne saveze u srezovima i mjestima, koji su nosioci i organizatori raznih sportskih takmičenja, pa i šahovskih turnira.

Krajem **1948.** godine obnavlja se **Šahovski savez Jugoslavije**. Šahovski savez Crne Gore osnovan je 6. februara 1949. odine. Šahovski savez Crne Gore ulaze napore da šahovske sekcije zamijene šahovski klubovi. Šahovske sekcije pri Fiskulturnom savezu prerastaju u šahovske klubove.

Osnivačka skupština ŠAH kluba „Herceg-Novi“ održana je 10. marta **1949.** godine. Za predsjednika kluba izabran je **Todor Kilibarda**, a za sekretara **Momčilo Kosač**. Bio je to veliki dan za šahiste Novoga. Skupštini je prisustvovao veliki broj ljubitelja šaha. Sala je bila puna. Činjenica da je za predsjednika kluba izabran predsjednik opštine (tada Gradskog odbora Herceg-Novog), ukazuje da se osnivanju šah kluba pridavao veliki značaj i da je šahovska igra bila popularna. Šahovska sekcija pri Fiskulturnom savezu odigrala je značajnu ulogu i prerasla u viši oblik organizovanja, klub. Šah klub postaje član Šahovskog saveza Crne Gore.

Do osnivanja Kluba, Šahovska sekcija je organizovala šahovske susrete Herceg-Novog sa Kotorom, Tivtom, Mornaricom.

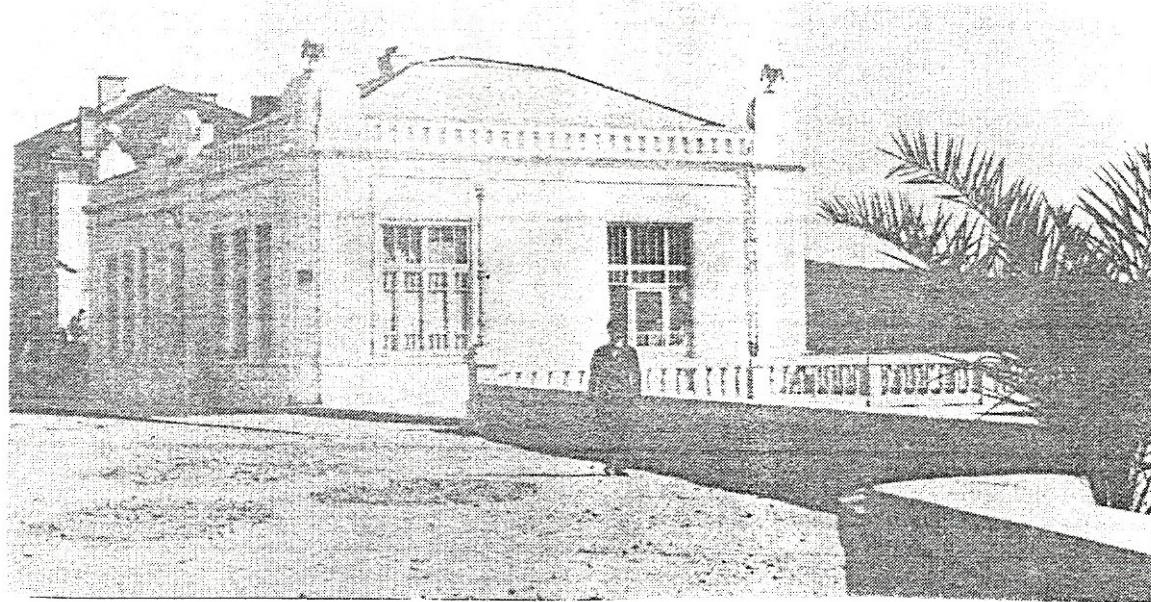
1948. godine održan je **susret sa ekipom Komande Južnog Jadrana**. Ekipa šahovske sekcije Herceg-Novog pobjeđuje sa 5:3. U ekipi

Novog nastupili su: Momo i Stevo Kosać, Klicov, Popov, Doklestić, Krželj i drugi; za Komandu su igrali: Đukić, Žutić, Huić i drugi.

Zatim takmičenja u školama. Učešće naših takmičara na prvenstvima Crne Gore (1948. Branislav Doklestić)

Sekcija je radila u prostorijama Gradske biblioteke, čiji je upravnik bio Momčilo Kosać. Tu je bilo sastajalište šahista. Najčešće su u biblioteci igrali braća Kosać, Klicov, Doklestić, Popov i drugi.

Igralo se i u Domu armije na Belavisti. Ubrzo Šah klub dobija na raspoloženje prostorije u zgradbi bioskopa „Orjen“. To je bilo veoma pogodno mjesto, jer se nalazilo u strogom centru grada. Aktivnosti Šah kluba su živnule. Povećao se broj ljudi koji su posjećivali prostorije Kluba, naročito mladih. No nažalost već 1954. godine te prostorije dobija uprava bioskopa i Šah klub ostaje bez mjesta okupljanja i njegova aktivnost stagnira. Na primjer, naši predstavnici pojavljuju se ponovo na prvenstvu Crne Gore tek 1967. godine, nakon trinaest godina pauze.

*Zgrada u kojoj su bile prostorije Šah kluba
do 1954. godine (danas Gradska kafana)*

Od dana osnivanja Kluba, svake godine održava se prvenstvo Herceg-Novog, susreti sa šahistima Kotora, Dubrovnika, Trebinja. Povodom značajnijih praznika Klub organizuje šahovske turnire. Dobar je rad sa najmlađima. Na prvenstvima najbolje rezultate postižu Momo i Stevo Kosać, Ratislav Krželj, Svetozar Klicov,

Branislav Doklestić, Sekule Maraš. Predstavnici Kluba učestvuju na prvenstvu Crne Gore 1952., 1953. i 1954. godine.

Na drugom prvenstvu Crne Gore 1948. godine na Cetinju, učestvuju Branislav Doklestić i Sekule Maraš i dijele drugo mjesto sa osvojenih 6 poena. Nastupilo je deset šahista.

Turnir 22.04-04.05.1946. godine

Tabela 1. pojedinačnog prvenstva Crne Gore
Cetinje, 23.04-04.05. 1946.

Br.	Učesnik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Poeni	Mjesto
1.	R. Golubović																	
2.	A. Crvenica			0	0	1	0	½	1	0	0	0	½	0		0	3	11
3.	R. Radonjić		1		0	0	0	1	1	0	1	0	1	0		0	5	8
4.	B. Kažić		1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	½		1	11,5	1
5.	Đ. Gluščević		0	1	0		0	1	½	½	0	0	½	0		½	4	9
6.	R. Kažanegra		1	1	0	1		1	0	1	1	1	1	½		0	8,5	3-5
7.	M. Barjaktarović	½	0	0	0	0		1	½	0	0	0	0	0		0	2	13
8.	P. Lisičić		0	0	0	½	1	0		0	0	0	1	0		1	3,5	10
9.	R. Krželj		1	1	0	½	0	½	1		0	0	1	0		1	6	6
10.	B. Krkeljić		1	0	0	1	0	1	1	1		½	1	1		1	8,5	3-5
11.	G. Đukanović		1	1	0	1	0	1	1	1	½		½	½		1	8,5	3-5
12.	D. Babović	½	0	0	½	0	1	0	0	0	½		0			0	2,5	12
13.	M. Velašević		1	1	½	1	½	1	1	1	0	½	1			1	9,5	2
14.	M. Ražnatović																	
15.	D. Vukotić		1	1	0	½	1	1	0	0	0	0	1	0		5,5	7	

*Tabela prvog pojedinačnog prvenstva Crne Gore
Cetinje 1946. godine*

U 1947., 1949. i 1950. godini nisu održana pojedinačna prvenstva Crne Gore.

Naši predstavnici pojavljuju se ponovo na republičkom pojedinačnom prvenstvu 1952. godine. Turnir je održan na Cetinju. Nastupili su: Svetozar Klicov koji osvaja petnaesto i šesnaesto mjesto sa po tri osvojena poena, i Obrad Manojlović koji je sedamnaesti sa dva osvojena poena. Nastupilo je ukupno sedamnaest takmičara.

Na republičkom prvenstvu u Titogradu 1953. godine nastupio je Stevan Kosać, i u konkurenciji petnaest takmičara dijeli drugo mjesto sa osvojenih 10,5 poena.

U Pljevljima 1954. godine na republičkom prvenstvu nastupa Stevo Kosać i osvaja osmo mjesto sa osam poena. Nastupilo je šesnaest takmičara.

U to vrijeme uslovi za učešće na turnirima van mjesta življenja bili su veoma teški. Do mjesta održavanja turnira dugo se putovalo, posebno do Pljevalja. Smještajni uslovi su bili veoma loši. Stanovalo se u privatnim stanovima. Zbog toga ni interes za učešće na turnirima nije bio veliki. Samo veliki entuzijasti, kao što je bio Stevo Kosać, su bili spremni da u takvim uslovima uzmu učešće na takmičenju.

Poslije smrti prvog predsjednika Todora Kilibarde, za novog predsjednika je izabran **Akile Kosić**, predsjednik Sindikata Herceg-Novog. Glavni teret organizacije turnira i drugih šahovskih manifestacija nosi Momčilo Kosać. Teški uslovi za rad. Gubitak prostorija Kluba, objektivno utiču na opadanje intenziteta i kod onih koji su do tada bili najaktivniji. No šah se i dalje igra.

Od većih šahovskih priredbi u to vrijeme, treba navesti organizaciju Ženskog zonskog turnira, simultanke Kostića i Nedeljkovića.

U proljeće **1954.** godine organizovan je **Ženski zonski turnir** na kojem je nastupilo jedanaest šahistkinja iz Evrope, među njima **Vera Nedeljković** i **Milunka Lazarević**. Organizator turnira bio je Šahovski savez Jugoslavije, ali značajnu ulogu imao je Šah klub Herceg-Novi. Pored predstavnika Šahovskog saveza Jugoslavije i Crne Gore, i članovi Šah kluba Herceg-Novi imali su značajnu ulogu. Posebno se u praktičnim svakodnevnim potrebama angažovao Momčilo Kosać. Turnir se održavao u velikoj Sali Doma armije na Belavisti. Šahistkinje su bile smještene u hotelu „Boka“. Cijeli posao obavljen je na zadovoljstvo organizatora i učesnica.

Turnir je izazvao veliko interesovanje u gradu. Gledalaca je bilo mnogo. Stvarana su nova poznanstva. Šahistkinje su u slobodnom vremenu bile gošće kod mnogih Novljanki.

Naše predstavnice postigle su veliki uspjeh. Vera Nedeljković bila je prva, a Milunka Lazarević dijelila je 3-4 mjesto.

Stečena su iskustva koja su kasnije kod organizacije velikih šahovskih priredbi bila veoma korisna.

Tabela ženskog zonskog turnira 1954

Br.	Učesnik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Poeni	Mjesto
1.	Nedeljković		1	1	1	½	1	½	1	½	½	1	8	1
2.	Sunnucks	0		½	1	1	1	1	1	0	1	½	7	2
3.	Chaudé de Silans	0	½		½	0	½	1	1	1	1	1	6,5	3-4
4.	Lazarević	0	0	½		1	0	1	1	1	1	1	6,5	3-4
5.	Rinder	½	0	1	0		1	0	1	1	½	1	6	5
6.	Nadž	0	0	½	1	0		1	0	1	½	1	5	6
7.	Tranmer	½	0	0	0	1	0		½	½	1	1	4,5	7
8.	Bruce	0	0	0	0	0	1	½		1	0	1	3,5	8-9
9.	Kattinger	½	1	0	0	0	0	½	0		1	½	3,5	8-9
10.	Roodzant	½	0	0	0	½	½	0	1	0		½	3	10
11.	Reischer	0	½	0	0	0	0	0	0	½	½		1,5	11